

Så här sätter du upp en väv

Avsikten med checklisten är att underlätta för dig när du sätter upp en väv, oavsett om du är nybörjare eller van vävare. Checklisten, som innehåller de viktigaste uppsättningsmomenten, är indelad i tre övergripande steg; Före, Under och Efter. Praktisk att ha inplastad och nära till hands i vävkorgen eller på vävstolen!

Checklista i 3 steg

1. FÖRE

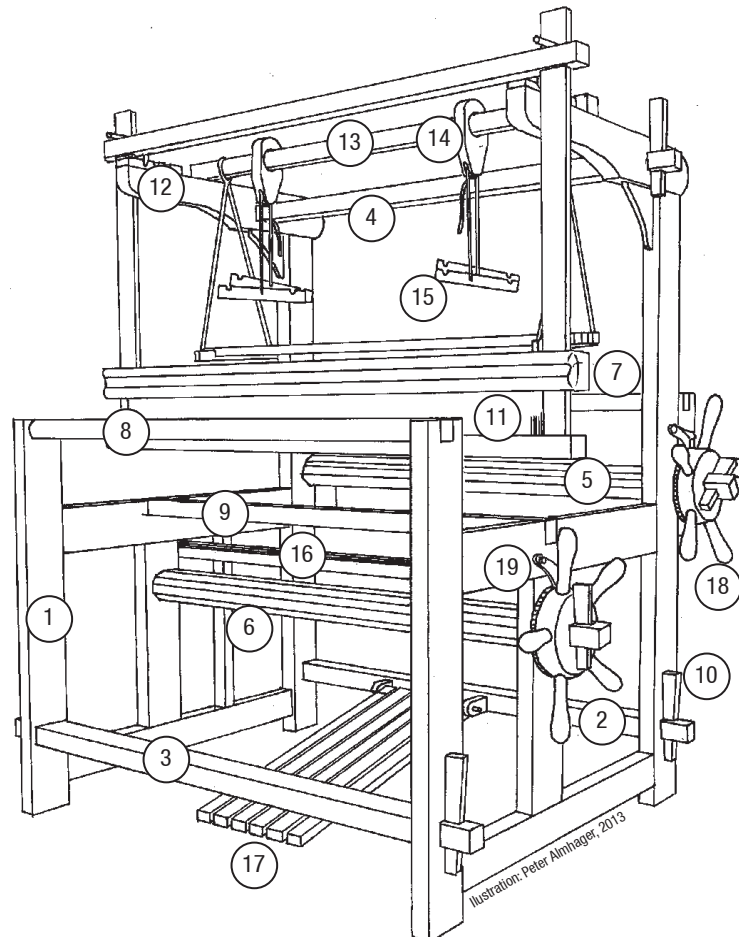
- > Uträkning
- > Varpning
- > Förskedning alt redkam
- > Gör i ordning vävstolen

2. UNDER

- > Pådragning
- > Solvning
- > Skedning
- > Framknytning
- > Överbinding
- > Underbinding

3. EFTER

- > Nedplockning av väv
- > Gör i ordning vävstolen

Vävstolens delar

1. Sidstöd/sidstycke
2. Bakre tvärslå med trampfäste
3. Främre tvärslå
4. Övre tvärslå
5. Garnbom eller varpbom
6. Tygbom utan bomsnöre
7. Sträckbom
8. Bröstbom
9. Knäbom
10. Kilar
11. Slagbom med sked
12. Vaggor
13. Skaft- och solvstång
14. Trissa
15. Nickepinnar eller hästar
16. Lattor (upphängda)
17. Trampor
18. Kuggjul
19. Spärrhake

1. FÖRE

Uträkning (vävsedel/vävnota)

Se anvisningar för uträkning på särskilt framtagen vävsedel som du skickar efter från susann.levall@telia.com.

Varpning

1. Mät ut varpens längd på varpan (med måttband eller ledtråd). Sätt i vändpinnen där du ska börja.
2. Knyt ihop varptrådarna vid övre vändpinnen. Spänn alla trådar lika hårt.
3. Lägg skälet över två skälpinnar och under en i en åtta dvs över- under-över- under.
4. Skarva trådarna eller byt färg vid vändpinnen längst upp eller längst ner på varpan. Skarva aldrig trådar mitt i varpen!
5. Kontrollräkna alltid i skälets kryss och om ca 50 eller 100 trådar. Knyt om de kontrollerade trådarna med en tråd i avvikande färg.
6. Innan du tar ned varpen gör du omknytningar: på var sida om skälets kryss (fyra ställen), på vartannat avstånd på varpstöttorna, om halva varpen vid övre vändpinnen samt två omknytningar runt stöttan närmast skälet.
7. Börja "virka" ned varpen från övre vändpinnen. Håll emot genom att sätta ena foten vid stöttorna.
8. Fäst ihop varpflatan vid skälet med av en av de två omknytningarna som du gjorde vid stöttan närmast varpens skäl.

Förskedning (alt redkam)

1. Trä in skälspröten i det förknutna skälet och knyt ihop dem i båda ändarna. Kontrollera att skälet är rätt placerat på skälspröten!
2. Ta bort förknytningarna i skälet på varpflatan.
3. Placera skeden i skedhållaren. Lägg en tyngd på varpen för att hålla trådarna sträckta.
4. Mät ut mitten på skeden, mät därifrån varpens halva skedbredd åt höger och börja förskeda där. Se förskedsberäkning på vävsedeln.
5. Dra igenom trådarna i skeden och trä upp langparen på framknytningskäppen.
6. När du är färdig knyter du ett säkerhetsnöre mellan käppens ändar så att varpen inte åker av.

Använder du redkam mäter du ut mitten på redkammen, därifrån mäter du hälften av vävbredden för att veta var du ska börja. Ett mellanrum i redkammen motsvarar 1 cm. Tänk på att du aldrig kan dela på ett langpar men däremot på ett lang!

Gör i ordning vävstolen

1. Sätt skaftlås genom de övre och undre skaftkäpparna.
2. Ta bort överbindingens snören. Lossa snörena från skaft till lattor.
3. Hög skafthållarna. Lägg upp de nedre skaftkäpparna tillsammans med de övre i skafthållaren eller ta bort skaften.

2. UNDER

Pådragning

1. Sätt i skeden i slagbommen med käppen och mot garnbommen. Använder du redkam ska käpp och skälstickor placeras mot garnbommen. Häng upp skälstickorna i upphängningssnören som du fäster i överliggaren närmast garnbommen.
2. Mät in skeden så att varpen sitter mitt i slagbommen.
3. Drag fram garnbommens käpp ca 15 cm från sträckbommen. Mät så den är parallell med bommen.
4. Mät avstånden mellan hålen på garnbommen och markera dessa mått i varpen genom att mäta på skeden och dela på varpen. Utgå från mitten.
5. Dra fram käppen med varpen, och håll båda käpparna parallellt.
6. Dra sedan ut bomkåppen till ca hälften, låt snörena falla och trä in bomkåppen i varpen från mitten framför den andra käppen. Trä på och placera snörena där varptrådarna är delade.
7. Gör likadant med resterande varp från motsatt sida.
8. Låt reservkåppen ligga kvar tills varpen är helt överflyttad till bomkåppen.
9. Knyt ett säkerhetssnöre mellan hålen på bomkåppen så att inte trådarna glider av.
10. Red ut langparen så att de ligger i tur och ordning runt käppen.
11. Skälspöten ska nu flyttas över till andra sidan om skeden. Detta moment utesluts om förskedningen är gjord i redkam. Under tiden bör varpen hållas väl sträckt av en person eller också knyts varpen fast på bröstbommen. Ta bort snörena som håller ihop skälspöten.
12. Res upp det första sprötet mot skeden, trä in ett annat spröt på baksidan i samma skäl tätt intill skeden och för detta spröt mot garnbommen. Dra sedan ur den första uppresta skälstickan, res upp det andra, trä sedan in den lediga skälstickan intill varpkåppen, dra ur den andra skälstickan, för in den där det första sprötet sitter och knyt ihop skälstickorna igen.
13. Kontrollera att bomkåppen är helt parallell mot sträckbommen innan den passerar över den. Om inte, måste snörena justeras.
14. För skälspöten mot slagbommen då det är viktigt att det blir så lång sträckning på varpen som möjligt.
15. Lägg bomspröt på garnbommen för att ge varpen ett jämnt underlag. Första varvet läggs tätt med spröt. Därefter drar man på tre varv utan spröt om det är bomull eller ullvarp, två varv om det är linvarp. Varje sprötvarv kan läggas glest, ca 2–3 st spröt per varv.
16. Dra på varpen tills slutänden på varpen är vid skaften. Tag ur skeden och häng den över slagbommen och klipp av trådarna efter skeden.
17. Knyt ihop och räkna trådarna i grupper (efter inredningen) vid skälspöten. Var särskilt noga vid mönstersolvning. Vid felvarpning kan du i detta skede göra en mönsterförskjutning i sidled för att få ett jämnt resultat.

Solvning

1. Ta bort slagbom, bröstbom och knäbom innan du börjar solva för att få en bra arbetsställning.
2. Häng upp skälstickorna i två upphängningssnören som du fäster i varsin ände på stickorna. Justera in skälstickorna i nivå med solvögat.
3. Justera in skafthållarnas höjd för bra arbetsställning.
4. Solva från höger till vänster. Kontrollera kontinuerligt att du solvat rätt! Räkna in trådarna i grupper enligt solvnotan/mönsterindelningen och knyt om. På så sätt underlättar du framknytningen.

Skedning

1. Placera skeden liggande i slagbommen eller häng upp den i upphängningssnören framför skaften.
2. Mät så att varpen kommer mitt i skeden

3. Dra igenom korrekt antal varptrådar (se vävsedel) genom rören. Kontrollera efter varje genomträd grupp att inga rör är överhoppade eller dubbeltrådade! Knyt om efter varje kontrollerad trådgrupp!

Framknytning

1. Placera skeden i slagbommen med varpen exakt på mitten.
2. Framknytningskåppen dras fram över knäbommen och framför bröstbommen tills den är mitt emellan bröstbommen och skeden. Mät in den parallellt med bröstbommen.
3. Kontrollera att det är jämna avstånd mellan bomsnörena.
4. Knyt fast varptrådarna på bomkåppen. Om bomullsvarp kan trådarna borstas innan du knyter fast dem för att få en jämn sträckning på trådarna. Knyt varpen om käppen växelvis från mitten. När ca 10 knutar är knutna kan du spänna ett hack på garnbommens kugghjul, och efter ytterligare 10 ett nytt hack osv.
5. Slutligen knyter du en hårt åtdragen extra knut eller en ögleknut ovanpå den första knuten. På linvarpar fuktas knutarna och drar åt dem en extra gång.
6. Ta ett dubbelvikt snöre och trä ögla genom hålet i ena änden på framknytningskåppen, gör en snara. För båda trådarna tillsammans upp och ner genom knutarna. Trä båda tråändarna ner genom hålet på motsatt sida. Dela på trådarna och dra upp dom på var sida av framknytningskåppen, sträck och knyt ihop med en rosett på översidan av kåppen.

Överbinding (trissvävstol)

1. Justera in skafthållarna så att varptrådarna står i solvögats nedre hälft och skaften är vågräta.
2. Mät solvstången. Dela måttet i fyra lika delar. Placera solvstångens trissor på en fjärdedels avstånd från sidostöden.
3. Mät ut mitten i den skedade varpen.
4. Mät sedan ut fjärdedelsmåtten i den skedade varpen. Måttet ska sammanfalla med trissorernas placering på solvstången.
5. Mät därefter avståndet från mitthål till jack på nickepinnen. Avsätt måttet i skeden på var sin sida om fjärdedelsavstånden, sära solven på skaftkåpparna.
6. Fäst öglesnören eller solvknippen först på skaftkåpparna och sedan i nickepinnarna.

Underbinding (trissvävstol)

1. Mät ut mitten av varpen i skeden och markera den genom att föra isär solven på skaftens underkåppar.
2. Fäst snörena mitt på underkåpparna och trä ner snörena i mitthålen.
3. Trä snörena genom lattornas mitthål och fäst dem underifrån med sprint.
4. Avståndet till golvet ska vara ca 3 cm högre vid lattornas ytterändar än vid lattfästena. Alla lattor ska ha samma höjd.
5. För bästa möjliga skålbildning bör tramporna knytas upp ca 5–10 cm högre än den främre tvärsålen.
6. Alla trampor ska ha samma höjd. De bakre snörena ska vara hårdare spända än de främre för att inskyttingsskålet ska bli rent.

3. EFTER

Nedplockning av väv

Lossa främre spärrhaken. Dra fram väven från tygbommen, lossa på bomkåppens snöre och dra ur kåppen. Sätt tillbaka bomsnörena på bomkåppen och säkra främre spärrhaken.

Gör i ordning vävstolen

När du vävt klart så gör du i ordning vävstolen enligt tidigare anvisningar, se rubriken punkt 1. Före, Gör i ordning vävstolen (eller enligt de rutiner ni har i vävstugan eller på kursen).